

5

Pitao sam se u čemu je tajna Bilija Ajzenberga. Upravo sam slušao Teda C. Kastlmena, koji me je pritesnio u predvorju Kevendiša, sav ushićen raznim vrlinama Brodvej Bilija i njegovog partnera Džimija Kejna. Prema Kastlmenu, Piter i ja smo bili par zabušanata koji leže na lovorikama prve seanse, dok Kejn i Ajzenberg (počeo sam da mislim da je Bilijevo ime ‘Gospodin’) vrlo hrabro preskaču jedan po jedan protivnički par u žestokom jurišu ka vrhu.

“Još uvek smo ispred njih”, primetio sam skromno.

“Ne za dugo”, reče Kastlmen sa takvom uverenošću da sam se upitao da li uopšte treba da se zamaram i igram poslednje dve seanse.

Nerado priznajem, ali Kastlmen je bio u pravu rekavši da su Kejn i Ajzenberg bili bolji od nas u drugoj seansi. Postigli su, zapravo, zapanjujući povratak posle lošeg početka: bili su u minusu nekih 1.100 IMP posle prvih petnaest bordova, odnosno bukvalno poslednji. Sada su bili deveti od 40 parova. Odlične nastupe u drugoj seansi imali su i Haman–Larsen, Kohen–Berkovic i Bekerovi. Majk i Bi Džej Beker su bili treći i najviše plasirani američki par.

Treća seansa je počela u 1:30 popodne. Bio sam odmoran i svež. Znao sam da to što nismo čekali rezultate može da nam donese prednost, posebno u poslednjim fazama četvrte sednice, kada svi budu iscrpljeni i kada oni parovi nezadovoljni učinkom budu želeli da se sve završi što pre.

Seli smo da igramo protiv Bobija Nejla i Terija Rielija¹ iz Teksasa. Nejl nije izgledao kako bi Tekšašanin trebalo da izgleda: bio je visok pet stopa i jedan inč² i imao je crvenu kosu. Fizički rast često igra važnu ulogu u drugim sportovima, ali ne i u

¹*Robert Nail*, r. 1925, igrač i teoretičar, vicešampion sveta na *Bermuda Boulu* 1963. Zajedno sa *Robertom Stuckerom* kreirao je sistem Veliki karo (*Big Diamond*), baziran na dva jaka otvora: 1♣ za balansirane, a 1♦ za nebalansirane ruke. Otvori na nivou dva su takođe veštački, osim 2NT, što je prirodno i jako; *Terry Rieley*, r. 1943, osvajač nekoliko regionalnih turnira. *prim. Urednika*

²Inč iznosi oko 25 milimetara. *prim. Prevodioca*

bridžu. Džim Linhart¹, visok šest stopa i deset inča i bivša košarkaška zvezda, rekao mi je da nije mogao da se ne oseća neugodno kada ga je Bobi Nejl rasturio na parčiće na nokaut turniru timova. Linhart je znao da je to osećanje iracionalno, ali i stvarno. Znao sam igrače koji su padali u krizu identiteta svaki put kada ih na bridžu porazi žena.

Bio sam svestan kroz šta je prošao Linhart. Jednom sam bio u timu zbog kog sam se čudno osećao. Članovi su bili Džon Solodar, visok šest stopa i četiri inča, Bil Rut, sa šest stopa i deset inča i Hari Stappenbah², sedam stopa i inč.

Bobi Nejl je bio tvrd. Osvojio je *Vanderbilt* i *Spingold* i bio je tvorac sistema Veliki karo. Bio je takođe i koautor nekoliko popularnih knjiga o bridžu. Zatresao sam glavom kada smo seli protiv Nejla i Rielija i pozeleo da to bude jedina osetljiva tačka turnira.

Bio sam svestan plasmana posle druge seanse, ali bi bilo samoubistvo brinuti zbog njega ili zasnivati igru na potrebi da se gubitak nadoknadi. Kada bismo to uradili ne bismo igrali bridž nego se kockali, a suština dobre igre je eliminisati što je više moguće elemenata sreće. Trebalo je samo da igramo što bolje možemo i da se nadamo da će parovi koji su ispred nas imati nevolja.

Napravili smo manšu u zoni protiv Nejla i Rielija, oborili ih na slemu koji su rekli i kontrirali kontrakt tri bez aduta, koji je oboren dva puta. Pokupili smo 500 IMP protiv Nejla i Rielija. Bio je to sjajan start.

Zatim smo igrali protiv Stiva Sajona – sa nadimkom ‘Čudo’ – i Marka Džekobusa³ iz Bostona. Sajon je imao dvadeset tri godine, bio je superinteligentan i gotovo isto toliko arogantan.

Sajon je zaista bio bistar, ali je imao nervirajuću naviku da ljude o tome obaveštava. Njegov partner je mogao da bude potpuni početnik ili posvećeni stari majstor, on nije pravio razliku. Stiv im je uvek govorio gde su ‘pogrešili’. Rekao bi im to odmah, a ne posle takmičenja tokom seanse ‘brbljanja’. Jedino što ga je spasavalo je što je obično bio u pravu.

“Ćao, Čudo”, rekao sam kada smo seli protiv Sajona i Džekobusa.

Nije odgovorio, možda po prvi put. Znao sam da su loše prošli i mogao sam da vidim da je ćutljiv i rezigniran. Predvideo je u noći aukcije (on i Džekobus su prodati za zdravih 3.000 dolara) da će njihov par dobro da prođe. Možda će da nauči nešto o skromnosti. Setio sam se kada se pušio i vikao na Pitera Vajksela kada je

¹James Linhart, r. 1936, osvajač nekoliko regionalnih turnira. *prim. Urednika*

²John Solodar, r. 1940, pobednik *Bermuda Boula* 1981; *Harry Stappenbeck*, r. 1939, osvajač *Spingolda* 1987. Autor mu je nepotrebno dodao dva inča, jer je i ovako, sa 6 stopa i 11 inča (oko 208 cm) najviši briž ekspert na svetu. *prim. Urednika*

³Marc Jacobus, r. 1951. Izuzetan turnirski igrač sa preko 100 osvojenih turnira. *prim. Urednika*

ovaj, kao njegov partner, 'pogrešio'. Ipak sam i dalje verovao da bi Stiv, kada bi mogao da kontroliše svoju narav, postao jedan od najvećih igrača.

Stiv Sajon je bio pristalica Rot–Stounovog sistema licitacije, koji je za otvor na prvoj i drugoj poziciji zahtevao ne manje od 13, a ponekad i 14 onerskih poena. Često sam video Stiva kako pasira sa 13 poena.

Dva borda protiv Sajona i Džekobusa su se završila tako-tako, ali su u trećem zaradili mnoštvo poena. Piter i ja smo izlicitirali šest bez aduta sa 31 poenom i pali jednom. Kontrakt je bio loš i gotovo da nije imao šansi.

Naši sledeći protivnici su bili među najzanimljivijim parovima na turniru, Sem Stejmen i Met Granoveter. Sem je bio tvorac konvencije Stejmen¹ koja se, zajedno sa konvencijom Blekvud, najviše koristi u celom svetu.

Sem Stejmen je bio bogat čovek. Zaradio je bogatstvo na tekstilu, a zatim još jedno kao predsednik sopstvene kompanije za investicije. Viktor Molo² se u knjizi *Besmrtnici bridža* seća kako je impresioniran bio jedan pisac kada je video Stejmenov apartman na vrhu zgrade u Park Aveniji. "Mora da je vraški skup", rekao je pisac. "Ne, zapravo nije", odgovorio je Stejmen. "Vidite, ceo blok je moj."

Sem Stejmen je imao šezdeset sedam godina kada je nastupio na Kalkuti, a iza njega je bila izuzetna karijera, koja je uključivala pobjedu na svetskim prvenstvima 1950, 1951. i 1953. Njegov partner je bio dvadeset petogodišnji Met Granoveter, koji je bio u našem timu prethodne godina na Lanča meču. Bila je to za Meta dobra prilika da uči od majstora.

Stejmen i Granoveter su bili studija suprotnosti. Stejmenova košulja je imala monogram. Nosio je zlatnu dugmad za manžete i odelo od 400 dolara. Met je bio obučen u izlisanu sportsku jaknu i pantalone operi-i-obuci. Pripadali su različitim generacijama i klasama, ali ono što je zaista bilo važno je bila njihova sposobnost za bridž stolom. Bridž je demokratska igra. Viđao sam kako brodski pisar urla na atomskog naučnika kada naučnik glupo odigra.

Protiv Sema i Meta smo prošli odlično. Što je još važnije, osetio sam da Piter i ja polako, ali sigurno ulazimo u najbolju brzinu. Ako nastavimo da se popravljamo, verovao sam, završićemo među najboljima u finišu. Podsetio sam sebe da ne mislim o plasmanu i pokazao Piteru 'V' znak, pa se spremio da dočekam sledeće protivnike.

Ispostavilo se da smo zaista uhvatili zalet u trećoj sednici, sa dva izuzetka. Ket i Majk Kapeleti³ iz Aleksandrije, Virdžinija, kontrirali su naših optimističkih pet tre-

¹Tvorac Stejmen konvencije je zapravo Džordž Rape (*George Rapee*, r. 1915). Stejmen ju je prvi opisao u časopisu *Svet bridža*, pa je zato po njemu dobila ime. *prim.Urednika*

²*Victor Mollo*, 1909-87. Čuveni engleski bridž pisac (*Bridge in the Menagerie*). *prim.Urednika*

³*Michael*, r. 1942. i *Katherine*, r. 1942. *Cappeleti*. Poznati igrači i teoretičari. *prim.Urednika*

desilo u trećoj sednici. Skliznuo sam u lični svet u kom je jedini zvuk klizanje karata po stolu, a jedina stvarnost *stepping-stone* skviz sa *crisscross* temom¹ ili dvostruki skviz sa obrtom stola. Jedini ljudi na svetu bili smo Piter i ja i protivnici.

Bio sam zadovoljan po završetku sednice. Znao sam da nećemo dobiti novčanu nagradu za tri prvoplasirana para, ali sam takođe znao i da smo u konkurenciji za ukupnu pobjedu i mnogo veći novac i priznanje koje ona donosi.

Kada smo odigrali poslednji bord izašao sam iz Kevendiša, odšetao do Central Parka i seo pored fontane na uglu 59. ulice i Pete avenije, preko puta hotela *Plaza*. Bilo je sveže, spuštao se mrak i bio sam u stanju da zaboravim na turnir. Ovo je bilo dobro, jer smo sticali ubrzanje, pa sam želeo da otpočnem večernju sednicu onako kako sam završio popodnevnu, ne rasipajući energiju po Kevendišu u čekanju rezultata i pretresanju onoga što je već prošlost.

Dogovorio sam se da se nađem sa Piterom u stanu Džimija Kejna u 62. ulici. Kejnova žena Patriša, bivša kraljica lepote koledža, poslužila je laku večeru od piletine i zelene salate nekolicini igrača koji su želeli da jedu u pauzi. Bilo je možda devet ljudi u stanu kada sam stigao. Među njima je bio Bili Ajzenberg. Bio je u tihom raspoloženju.

“Nije bilo dobro?” pitao sam.

“Gore od Perl Harbora².”

“Šteta.” Stvarno sam to mislio. Bili mi se dopadao.

“Ne slušaj ga”, reče Piter. “Nisu igrali tako loše.”

“Gore od Votergejta³?” pokušao je Bili.

“Bolje ste igrali popodne nego sinoć”, reče Piter. “Kladim se.”

“Kladim se da ćemo večeras da budemo bolji od svih”, reče Bili, vraćajući se u formu. “Osvojili smo ceo prokleti Kalkuta turnir, samo ako nismo suviše zaostali.”

Kada smo se vratili u Kevendiš, rezultati su bili okačeni. Dobitnici nagrade od 2.000 dolara bili su Lu Rajh i Bart Bramli⁴. Druga nagrada, 1.000 dolara, pripala je Semu Stejmenu i Metu Granoveteru. Pol i Sandra Trent⁵ su osvojili treću nagradu, 500 dolara.

¹Kod nas ne postoji zadovoljavajući prevod za ovu lepu tehniku. Umesto raznih rogovatnih prevodilačkih umotvorina, smatram da je bolje da ostane: *steppingstoun kriskros skviz*. Već je dovoljno nategnuto: ‘dvostruki skviz sa obrtom stola’ za ‘double squeeze with a dummy reversal’. *prim.Prevedioca*

²*Perl Harbour* – ime luke na Pacifiku, nekadašnje glavne baze ratne mornarice SAD. Dana 7. decembra 1941. japanska avijacija je, bez objave rata, bombardovala Perl Harbor i uništila ogroman broj ratnih brodova SAD. *prim.Prevedioca*

³*Watergate* – ime vašingtonskog hotela u kome se 1972, za vreme izbora, desio incident koji je doveo do ostavke Ričarda Niksona, tadašnjeg predsednika SAD i sloma njegove politike. *prim.Prevedioca*

⁴*Louis Reich*, r. 1949 i *Bart Bramley*, r. 1948. Uspešni turnirski igrači. *prim.Urednika*

⁵*Paul*, r. 1936. i *Sandra Trent*. Pol je pobednik nacionalnog timskog prvenstva 1969. *prim.Urednika*

Evo ukupnog plasmana posle tri četvrtine turnira:

<u>PLASMAN</u>	<u>PAR</u>	<u>ZEMLJA</u>
1.	Rouz – Foro	Engleska
2.	Bekerovi	SAD
3.	Vajksel – Sontag	SAD
4.	Bera – Vernon	Venecuela
5.	Kohen – Berkovic	SAD
6.	Trentovi	SAD
7.	Rajh – Bramli	SAD
8.	Hajtner – Lovental	SAD
9.	Mos – R. Rubin	SAD
10.	Kejn – Ajzenberg	SAD

Smatrao sam da imamo odlične izgledе da osvojimo Kalkutu. U poslednjoj sednici igra se 27 bordova umesto 30. Osećao sam se dovoljno snažnim da odigram 127 bordova. Iako je među popularnim igrama samo šah po težini uporediv sa bridžom, te večeri – pre nego što sam seo da igram – bridž mi se činio veoma jednostavnim.

Izgledalo mi je da je sala u kojoj igramo smrznuta u prostoru, kao da će Kalkuta da traje večno. Čak su i oblaci dima iznad stolova izgledali isto. Činilo se kao da su sivi igrači i zadimljena sala tu već veoma dugo.

Naši prvi protivnici u poslednjoj sednici bili su Ričar Frimen i Klif Rasel iz Atlante, odnosno Majamija. Frimen je nekada bio jedan od originalnih Kviz klinaca na radiju¹, sa matematikom kao specijalnošću. Frimen je mogao u trenutku da sabere duge kolone rezultata iz bridža. Dobar način da ispadnete glupi u društvu je bio da proveravate tačnost njegovih rezultata. Frimen je izgledao onako kako bi trebalo da izgleda Kviz klinac. Nosio je debele naočari, govorio mitraljeski brzo i bio besprekorno učitiv. Po zanimanju je, začudo, bio advokat. Godine 1975. bio sam sa Frimenom i Raselom u timu koji je osvojio drugo mesto na *Vanderbiltu* u Honoluluu.

Frimen i Rasel su isuviše zaostali da bi imali ikakve šanse za pobedu na Kalkuti, ali to nije značilo da su laka meta ili da neće dati sve od sebe. Vrhunski igrači bridža imaju ogroman ponos i ego i veoma im je važno da njihovi takmaci o njima dobro misle, naročito njihovi bivši timski drugovi. Naravno, radilo se i o nagradama za pobedu na seansi.

Klif Rasel je bio bogati bankar i trgovac nekretninama iz Floride. Osvojio je iste godine, 1963. *Spingold* i *Vanderbilt*. Imao je nadimak Kapetan, koji je dobio zbog svoje smeje i riskantne taktike za stolom. Prvi put kada sam igrao sa njim zamolio

¹*Quizz Kids* – veoma popularan radijski serijal u SAD 40-tih i 50-tih godina u kom su nastupala natprosečno inteligentna deca. *prim.Prevodioca*

sam ga da ne baražira sa slabom bojom. U prvom bordu otvorio je tri trefa sa šestom desetkom!

Upisali smo nekih 360 IMP protiv Frimena i Rasela. Nisu izlicitirali pet trefova, što bi napravili, i dopustili su da ih Piterova i moja licitacija omete da kažu četiri pika u zoni, gde bi napravili iberštih.

Zatim smo igrali protiv Osvalda Džekobija, besmrtnika bridža, i Pola Levita¹. Džekobi je bio kockar i sviđale su mu se visoke nagrade na Kalkuti. On je bio najmlađa osoba koja je položila ispit za ovlašćenog stručnjaka za osiguranja Udruženja osiguravajućih stručnjaka². Džekobi je igrao turnir u bridžu kada je napadnut Perl Harbor. Napustio je turnir, prijavio se u Ratnu mornaricu i godinama nije igrao bridž. Džekobi je učestvovao u I svetskom ratu, II svetskom ratu i Korejskom ratu.

Dobro smo prošli protiv Džekobija i Levita, mada je došlo do sukoba. Piter je igrao i napravio težak kontrakt tri bez aduta, ali mu je za to trebalo mnogo vremena. Džekobi, izuzetno brz igrač, požalio se Direktor turnira i rekao da je, ako bude kazni za sporu igru, Piter odgovoran i da mi treba da budemo kažnjeni. Piter i ja smo mislili da je žalba opravdana. Ipak, pošto smo se borili za pobeđu, bilo mi je milo što je Piter iskoristio vreme da nađe uspešan plan igre.

Igrali smo i protiv Henrija Betija³ i Džona Solodara. Betijev otac je bio dobitnik Nobelove nagrade za fiziku 1967, Hans Beti. Hans Beti je jednom doručkovao u Švajcarskoj kada je njihovom stolu prišao konobar. Čovek je očigledno bio pun divljenja. "Da li ste Vi, možda, u srodstvu sa onim velikim igračem bridža?" pitao je konobar.

Henri Beti je bio suvlasnik Škole karata u Njujorku i radio je u redakciji *Bridž žurnala*. Džon Solodar, savetnik za menadžment, bio je povezan sa *Bridž cirkusom* Omara Šarifa, putujućim timom profesionalaca koji je igrao po Evropi i Severnoj Americi.

Oborili smo Betijev i Solodarov kontrirani parcijalni kontrakt kada je Solodar pokušao da nas gurne previsoko. U sledećem bordu divlji baraž ih je doveo u zonsku manšu četiri herca, koju nismo mogli da oborimo. Beti i Solodar su, izgleda, dosta rizikovali u želji da upišu dobar rezultat.

Osećao sam da smo blizu vođstva ili u samom vrhu. Naterao sam sebe na čvršću koncentraciju i razmišljanje. Nije ostalo još mnogo bordova za igru i znao sam da ako izgubimo prvi turnir za 100.000 dolara – a naročito ako izgubimo zbog nepažnje – nikada nećemo prestati da žalimo zbog toga.

¹Paul Levitt, 1939-93. Drugo mesto na Spingoldu 1966. i Vanderbiltu 1967. *prim.Urednika*

²*Society of Actuaries* – Društvo stručnjaka za izračunavanje procenata u osiguranju. U pitanju je veoma uska, komplikovana i cenjena oblast ovog posla. *prim.Prevedioca*

³Henry Bethe, r. 1944. Trener američke ženske ekipe koja je osvojila *Venis Kup* 1989. *prim.Urednika*

Naši poslednji protivnici na Kalkuti bili su Ejmos Kaminski iz Njujorka i Mario Saperi iz Italije. Kaminski, broker sa Vol Strita¹, uzeo je odsustvo sa posla da bi otišao u Izrael za vreme Jom Kipurskog rata² i stavio na raspolaganje svoje usluge stručnjaka za elektroniku.

Protiv Kaminskog i Saperija smo igrali odlično. Ustao sam i protekao se. Bio sam s pravom ubeđen da smo pobedili. Bilo je to prijatno osećanje, pomučeno iščekivanjem. Znao sam da će dvočasovno čekanje da se obračunaju rezultati biti nepodnošljivo.

Jedini parovi koji su rano napustili Kevendiš bili su oni koji nisu imali šanse da završe među prvih sedam, što je bio plasman koji donosi novčane nagrade. Čekanje da bi se saznali loši rezultati je mazohistično i većina igrača ne želi da kažnjava same sebe. S druge strane, ko bi zasigurno mogao da zna kako se plasirao? Više igrača je ostalo nego što je otišlo.

Razgovarao sam sa igračima koji su bili plasirani blizu nas posle treće seanse. Svi su bili ubeđeni da su prošli loše. Igrači bridža su obično pošten svet, pa nisam imao razloga da im ne verujem. Bilo je istina, takođe, da sam *želeo* da im verujem. Niko na svetu ne želi protivnicima sreću.

Rouz i Foro, vodeći posle druge i treće seanse, bili su toliko pesimistični da su verovali da su pali niže od sedmog mesta. Bekerovi su mislili da im je uspeh u trećoj seansi sasvim osrednji. Samo Sandra i Pol Trent i Kejn i Ajzenberg su smatrali da su upisali odlične rezultate.

Brodvej Bili mi je prišao sa sjajem u očima. “Čestitam”, rekao je. “Piter mi reče da ste dobro igrali.”

Ovo nije bio Bili Ajzenberg kakvog sam poznao. “Nagađam da ste i vi bili prilično dobri”, rekoh.

“Možda.”

“Kaži mi, Bili.”

“Možda smo dobili ceo prokleti turnir! Možda jesmo!”

“Sumnjam.”

“Nikad ne slušaš svog čika Bilija.”

Ted C. Kastlmen se pojavi. Bio je tajanstveno odsutan još od našeg susreta početka treće sednice. Ipak, njegov pristup se nije izmenio.

“Kako su prošli moji konji?” pitao je.

“Kanda da ste kupili prave” reče Brodvej Bili. “Mi prvi. Oni drugi.”

¹ *Wall Street* – njujorška ulica u kojoj su smeštene mnoge banke i njujorška berza, jedna od najvećih i najvažnijih na svetu. *prim. Prevodioca*

² Izraelsko-palestinski sukob iz 1973. *prim. Prevodioca*

“Pa... to je prilično novca.”

“Skoro pedeset hiljada dolara”, reče Bili. “Manje ono što smo otkupili, naravno.”

“Gospodine Ajzenberg, znao sam da ste pobednik onog trenutka kada sam Vas spazio.”

“Hvala, Tede.”

“Mora da ste završili šampionski.”

“Silki Saliven¹ mi je bio idol, Tede.”

Samo što se nisu zagrlili pre nego što sam otišao. I dalje sam mislio da nas Kejn i Ajzenberg nisu pobedili.

Rezultati su gotovi! Kejn i Ajzenberg su zaista izveli sjajan povratak u četvrtoj seansi. Osvojili su nagradu za pobeđu na seansi od 2.000 dolara. Moje oči su ipak bile prikovane za veliki crveni broj ‘1’ pored naših imena, na vrhu dugog lista papira koji je navodio završni plasman:

<u>PLASMAN</u>	<u>PAR</u>	<u>ZEMLJA</u>	<u>IMP</u>	<u>NAGRADA</u>
1.	Vajksel – Sontag	SAD	1.780	\$ 27.580
2.	Kejn – Ajzenberg	SAD	1.458	\$ 19.700
3.	Trentovi	SAD	1.261	\$ 11.820
4.	Bekerovi	SAD	1.232	\$ 7.880
5.	Mičel – V. Roberts	SAD	1.081	\$ 5.516
6.	Bera – Vernon	Venecuela	985	\$ 3.152
6.	Hajtner – Lovental	SAD	985	\$ 3.152
8.	Rouz – Foro	Engleska		
9.	Blum – Guld	SAD		
10.	Rajh – Bramli	SAD		

Bila je to velika pobeda. Prethodne godine – 1975 – Piter i ja smo osvojili najvažnije evropsko takmičenje parova: Pozivni turnir *London Sandi Tajmsa*. Sada smo pobedili na najvažnijem takmičenju parova ove polulopte. Iako sam znao da se završni sud o karijeri igrača bridža neizbežno zasniva na njegovim nastupima tokom mnogih godina, osećao sam da sam položio čvrste temelje. Uz rad i upornost, ko zna? Izgledi su svakako govorili da ne treba ni da učim bridž.

¹U *Britanici* ne postoji odrednica o ‘Svilenom’ Salivenu. *prim.Prevodioca*